

Jaar 2021 | Uitgave 48
Datum: 11 oktober 2021

Nieuwsbrief Pensioenrecht

In deze aflevering:

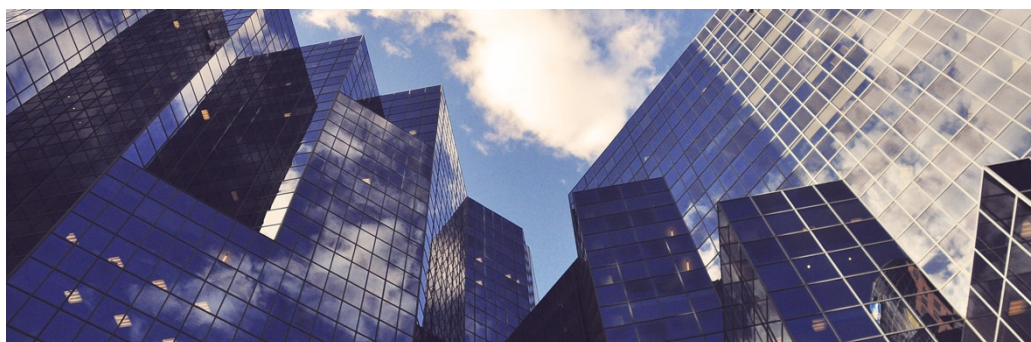
Recente rechtspraak

Publikaties

Expertisecentrum

Samengesteld door Prof. dr. Erik Lutjens

Prof. dr. Erik Lutjens
Hoogleraar Pensioenrecht
Faculteit der Rechtsgeleerdheid Vrije Universiteit Amsterdam
Expertisecentrum Pensioenrecht
De Boelelaan 1077 - Initium
1081 HV Amsterdam
T (020) 59 86268 | M 06 52 418408 |
E e.lutjens@vu.nl |
I: <https://vu.nl/nl/over-de-vu/onderzoeksinstituten/expertisecentrum-pensioenrecht>

Advocaat bij
DLA Piper Nederland N.V.
Amstelveenseweg 638
1081 JJ Amsterdam
P.O. Box 75258
1070 AG Amsterdam –
M 06 52 418408
E erik.lutjens@dlapiper.com

Rechtspraak

Een selectie van de belangrijkste rechtspraak vanaf 1 juni 2021.

ZORGPLICHT

- Rechtbank Gelderland 18 augustus 2021, PJ 2012/120
De loonadministrateur heeft volgens de rechtbank niet de plicht om uit eigen beweging te onderzoeken of de werkgever onder een verplicht bpf valt.
Opmerking EL: de vraag naar de omvang van de taak en zorgplicht van de opdrachtnemen is sterk afhankelijk van de inhoud en reikwijdte van de opdracht. Uit het enkele feite dat de betrokkene loonspecificaties opstelt volgt dit volgens de rechtbank niet, omdat het immers de werkgever is die verplicht is art. 4 Wet Bpf 2000 na te leven.
- Rechtbank Amsterdam 16 juni 2021, PJ 2021/102
Beroepsfout advocaat die daardoor aansprakelijk is voor pensioenschade. Beroepsfout bestaat hier dat de werknemer onvoldoende is geïnformeerd over de mogelijkheid om een pensioenkapitaal tot uitkering te laten komen en om de verjaring van een vordering niet te stuiten.
- Hof Den Bosch 25 mei 2021, PJ 2021/96
Geschil over het niet afgesloten zijn van een Wia excedentverzekering, waarbij werknemer stelt dit niet gedaan te hebben omdat de werkgever zou hebben gezegd dat dit niet voor werknemer van belang is. Er volgt een bewijsopdracht omtrent het gedaan zijn van deze mededeling.

MET LEEFTIJD STIJGENDE WERKNEMERSPREMIE

- Rechtbank Gelderland 18 augustus 2021, PJ 2021/116
De met leeftijd stijgende werknemersbijdrage in de pensioenregeling, een premieovereenkomst, acht de rechtbank objectief gerechtvaardigd, want hiermee krijgt de werknemer een adequaat pensioen en weliswaar op latere leeftijd een lager nettoloon door de hogere premie, maar daar staat dus een hoger pensioen tegenover.
Opmerking EL: dit gaat in tegen de oordeel van de oude Commissie Gelijke Behandeling, maar is in overeenstemming met het Experian arrest van het HvJ EU 26 september 2013, C-476/11, ECLI:EU:C:2013:590 (HK Danmark/Experian, hierna: Experian-arrest).

VERPLICHTING PENSIOENREGELING NOTARIAAT – GEEN STRIJD MET VRIJE DIENSTVERRICHTING

- Rechtbank Den Haag 30 juni 2021, PJ 2021/113
In deze uitspraak wordt een wijziging in de pensioenregeling notariaat – tevergeefs – aangevochten. Het meer principiële belang van de uitspraak ligt in het oordeel dat de verplichte aansluiting bij het aangewezen pensioenfonds voor het notariaat niet in strijd is geacht met de in het VWEU verankerde vrijheid van dienstverrichting. De rechtbank sluit aan bij de “Albany-rechtspraak” en oordeelt dat de beperking op de vrije dienstverrichting het gevolg is van de toegestane beperking op de vrije mededinging.

TOETSING VERPLICHTSTELLINGSBESLUIT

- Hof Arnhem-Leeuwarden 22 juni 2021, PJ 2021/94
Het belang van dit arrest ligt in de overwegingen over de mogelijkheid tot toetsing van rechtmatigheid van een verplichtstellingsbesluit. Dit in reactie op het standpunt dat de betrokken werkgeversvereniging niet voldoende representatief zou zijn. Het hof oordeelt: Algemeen verbindende voorschriften, die geen wet in formele zin zijn (zoals de verplichtstellingsbesluiten in deze zaak), kunnen, ook door de civiele rechter,

worden getoetst op rechtmatigheid, in het bijzonder op verenigbaarheid met hogere regelgeving. Daarnaast kunnen aan de inhoud of de wijze van totstandkoming van een algemeen verbindend voorschrift zodanig ernstige gebreken kleven dat dit voorschrift om die reden niet als grondslag kan dienen voor daarop in concrete gevallen te baseren beslissingen. Bij deze toetsing vormen de algemene rechtsbeginselen en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur een belangrijk richtsnoer. Het Hof overweegt dat gezien de beleidsruimte die de minister heeft het verplichtstellingsbesluit beoordeeld moet worden op de vraag of de minister in redelijkheid tot zijn oordeel is kunnen komen. Een marginale toetsing dus.

HOMOLOGATIE AKKOORD TER VOORKOMING FAILLISSEMENT EN PENSIOENPREMIE

- Rechtbank Amsterdam 23 augustus 2021, ECLI:NL:RBAMS:2021:4475
De rechtbank stelt de Hoge Raad de prejudiciële vraag: Is op grond van artikel 369 lid 4 Fw het in afdeling 2, titel 4 Faillissementswet bepaalde (de WHOA) van toepassing op vorderingen van de bedrijfspensioenfondsen in de zin van de wet Bpf 2000 betreffende achterstallige pensioenpremies? *Opmerking EL:* bij het akkoord kunnen contracten – en dus daaruit volgende rechten – worden gewijzigd. Rechten uit de arbeidsovereenkomst kunnen evenwel niet worden gewijzigd. De rechtspositie van werknemers kan niet worden gewijzigd door een akkoord en blijft dus geborgd, zo zegt de memorie van toelichting. Vallen daar ook de pensioenrechten onder. Pensioenpremieverplichtingen, ook die een verplicht bedrijfstakpensioenfonds betreffen, vloeien voort uit de arbeidsovereenkomst. Dat is in verband met de verplichtingen uit een arbeidsovereenkomst bij de overgang van een onderneming ex art. 7:662 BW zo beslist door de Hoge Raad in het GOM-arrest. Volgens dezelfde denkwijze zouden de pensioenpremies dan ook buiten het akkoord blijven als recht van de werknemer en als achterkant van dezelfde medaille als verplichting tot premiebetaling aan de pensioenuitvoerder als in de slipstream daarvan het eigen vorderingsrecht van de pensioenuitvoerder.

BETALINGSONMACHT EN AANSPRAKELIJKHEID VOOR PREMIES 23 WET BPF 2000

- Hof Arnhem-Leeuwarden 24 augustus 2021, PJ 2021/111
Dit gaat over aansprakelijkheid bestuurders onderneming voor aansprakelijkheid van premiebetaling aan verplicht bpf. De betalingsonmacht moet binnen twee na het ontstaan daarvan zijn gemeld. Het Hof geeft invulling aan de in de rechtspraak ontstane lijn dat ook voldoende is dat het fonds op andere wijze dan door melding voldoende duidelijk en volledig op de hoogte is van de betalingsonmacht. Het enkele feit dat over verschuldigdheid van premies wordt geprocedeerd is daarvoor echter niet voldoende.
- Hof Arnhem-Leeuwarden 29 juni 2021, PJ 2021/110
Dit arrest gaat over aansprakelijkheid gewezen bestuurder. Volgens art. 23 Wet Bpf 2000 is een bestuurder, waaronder begrepen gewezen bestuurder, aansprakelijk is indien het niet betalen van premie het gevolg is van aan hem te wijten kennelijk onbehoorlijk bestuur in de periode van drie jaar voor de melding betalingsonmacht. Het hof verworpt het betoog dat een gewezen bestuurder altijd aansprakelijk is voor tijdens de periode van zijn bestuur niet afgedragen premies.

VERSCHULDIGHEID INCASSOKOSTEN OP GROND VAN UITVOERINGSREGLEMENT

- Rechtbank Rotterdam 5 augustus 2021, ECLI:NL:RBROT:2021, 7914
Omdat er volgens de rechtbank sprake is van overeengekomen incassokosten moeten er voldoende werkzaamheden zijn verricht om de verschuldigdheid daarvan te rechtvaardigen en slechts (herhaalde) aanmaningsbrieven acht de rechtbank niet voldoende hiervoor. *Opmerking EL:* het ging hier over een verplicht bpf. Dan is het moeten naleven van het uitvoeringsreglement niet op overeenkomst, maar op de wet (art. 4 Wet Bpf 2000) gebaseerd. De vraag is dan ook of de denkwijze van de rechtbank juist is.

EINDE UITVOERINGSOVEREENKOMST - BLIJVENDE DEKKING?

- Hof Arnhem-Leeuwarden 14 september 2021, ECLI:NL:GHARL:2021:8659
Vordering tegen verzekeraar tot uitkering arbeidsongeschiktheidspensioen afgewezen. Werknemer is ziek geworden na einde van de uitvoeringsovereenkomst. Daarom bestond geen dekking en de uitlooptregeling was om die reden ook niet van toepassing.
Opmerking EL: de vordering was ingesteld tegen de verzekeraar. Deze had de onderliggende pensioenovereenkomst voor de betrokken werknemer niet meer in uitvoering willen nemen. De vraag is dan wel of de werknemer de werkgever niet op het doorlopen van de pensioenovereenkomst had kunnen aanspreken. Daar geeft dit geding geen antwoord op.

VORDERING NAKOMEN PENSIOENOVEREENKOMST VERJAARD

- Hof Arnhem-Leeuwarden 27 juli 2021, PJ 2021/118
Wegens financiële problemen wordt deelnemer per 1.1.2012 afgemeld bij pensioenfonds. In november 2017 vordert werknemer nakoming pensioenovereenkomst en schade. Het hof oordeelt dat de vorderingen zijn verjaard omdat de werknemer al vanaf begin 2012 bekend was met de afmelding.

ONHERROEPELIJK DWANGBEVEL – GEEN NAKOMING

- Rechtbank Den Haag 8 juli 2021, PJ 2021/115
Ondanks dat er sprake is van een onherroepelijk geworden dwangbevel van een verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds oordeelt de rechtbank dat tenuitvoerlegging toch niet mogelijk is omdat blijkt dat het dwangbevel op een feitelijke misslag berust (namelijk op een vordering tot premiebetaling over tijdvakken waarin duidelijk was dat geen werknemers in dienst waren).

OPSCHUIVEN AANVANGSLEEFTIJD AOW OPBOUW

- Centrale Raad van Beroep 10 september 2021, ECLI:NL:CRVB:2021:2306
In diverse uitspraken heeft de CRvB geoordeeld dat het verhogen van de pensioenleeftijd geen verboden inbreuk op het eigendomsrecht maakt.
Met het verhogen van de pensioenleeftijd voor de AOW schuift de aanvangsleeftijd – van oorspronkelijk 15 jaar – automatisch mee op. Golden jaren vanaf 15 jaar aanvankelijk als verzekerde jaren. Door het opschuiven van de aanvangsleeftijd is dat later niet meer het geval. Daar kan een pensioengerechtigde door worden benadeeld wanneer hij later onverzekerde jaren heeft (door bijvoorbeeld wonen buiten Nederland). Ook dat is volgens deze uitspraak geen inbreuk op het eigendomsrecht, behoudens het geval dat er een individuele onevenredig zware last zou ontstaan, hetgeen evenwel pas bij ingang van het pensioen kan worden beoordeeld. Aan premiebetaling kan geen recht op een bepaald pensioenbedrag worden ontleend.

Recente publikaties van het Expertisecentrum Pensioenrecht

- Onderzoek van Erik Lutjens en Herman Kappelle naar de **Solidariteitsreserve**.

Netspar Design Paper 176: <https://assets.vu.nl/d8b6f1f5-816c-005b-1dc1-e363dd7ce9a5/f053636f-9685-47a9-a2af-5ad6254080a9/Netspar%20Design%20Paper%20176%231.pdf>

- Onderzoek naar **Partnerpensioen in de toekomst** van Erik Lutjens, Herman Kappelle, Edwin Schop, Bas Dieleman, Monique van der Poel.

<https://assets.vu.nl/d8b6f1f5-816c-005b-1dc1-e363dd7ce9a5/c0c34eb8-09fa-44b0-9ae5-aec9177b1f27/Partnerpensioen.Paper%20Expertisecentrum%20pensioenrecht%20F%20september%202021.pdf>

0000000000000000